Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

17. prosince 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 805/2004 — Evropský exekuční titul pro nesporné nároky — Podmínky potvrzení — Práva dlužníka — Přezkum rozhodnutí“

Ve věci C-300/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím hof van beroep te Antwerpen (odvolací soud v Antverpách, Belgie) ze dne 16. června 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 20. června 2014, v řízení

Imtech Marine Belgium NV

proti

Radio Hellenic SA,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda třetího senátu vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, J. Malenovský a M. Safjan (zpravodaj), A. Prechal a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení

s ohledem na vyjádření předložená:

— za belgickou vládu C. Pochet, J.-C. Halleuxem a L. Van den Broeck, jako zmocněnci,

— za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

— za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a E. Pedrosou, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi G. Wilsem a A.-M. Rouchaud-Joët, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. září 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky (Úř. věst. L 143, s. 15; Zvl. vyd. 19/07, s. 38).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Imtech Marine Belgium NV (dále jen „Imtech Marine“), se sídlem v Belgii, a společností Radio Hellenic, se sídlem v Řecku, ve věci návrhu směřujícího k tomu, aby byl rozsudek pro zmeškání týkající se pohledávky navýšené o smluvní pokutu a úroky z prodlení potvrzen jako evropský exekuční titul ve smyslu nařízení č. 805/2004.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 44/2001

3 Ustanovení čl. 34 bodu 2 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) stanoví, že rozhodnutí se neuzná, jestliže „žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost“.

Nařízení č. 805/2004

4 Body 10 až 14, 18 a 19 odůvodnění nařízení č. 805/2004 uvádějí:

„(10) Pokud soud v členském státě vydal rozhodnutí o nesporném nároku v nepřítomnosti dlužníka, je zrušení jakýchkoli kontrol v členském státě výkonu nerozdílně spojeno s existencí dostatečné záruky respektování práva na obhajobu a jí podmíněno.

(11) Toto nařízení usiluje o podporu základních práv a bere v úvahu zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie [dále jen ‚Listina‘]. Zejména usiluje o zajištění plného respektování práva na spravedlivý proces uznaného článkem 47 Listiny.

(12) Pro řízení vedoucí k vydání rozhodnutí by měly být stanoveny minimální normy, aby bylo zajištěno, že dlužník bude o soudním řízení vedeném proti němu, o nutnosti své aktivní účasti v řízení, pokud chce popřít nárok, a o důsledcích své neúčasti informován včas a takovým způsobem, aby si mohl zajistit obhajobu.

(13) Vzhledem k rozdílům mezi členskými státy, pokud jde o pravidla občanského soudního řízení, a zejména pravidla pro doručování dokumentů, je nezbytné stanovit konkrétní a podrobnou definici těchto minimálních norem. Zejména nelze považovat za dostatečný pro potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu způsob doručování, který se opírá o právní domněnku splnění těchto minimálních norem.

(14) Všechny způsoby doručování uvedené v článcích 13 a 14 jsou charakterizovány buď naprostou jistotou (článek 13), nebo velmi vysokým stupněm pravděpodobnosti (článek 14), že se doručovaný dokument dostal ke svému adresátovi. Ve druhé kategorii by mělo být rozhodnutí

potvrzeno jako evropský exekuční titul pouze v tom případě, že členský stát původu má vhodný mechanismus umožňující dlužníkovi požádat o celkový přezkum rozhodnutí za podmínek stanovených v článku 19 v těch výjimečných případech, kde se navzdory splnění článku 14 dokument k adresátovi nedostal.

[…]

(18) Ze vzájemné důvěry ve výkon spravedlnosti v členských státech vyplývá, že soud jednoho členského státu může předpokládat, že jsou splněny všechny podmínky pro potvrzení evropského exekučního titulu, aby mohlo být rozhodnutí vykonáno ve všech ostatních členských státech, i bez soudního přezkumu řádného používání minimální procesních norem v členském státě, kde má být rozhodnutí vykonáno.

(19) Toto nařízení nestanoví pro členské státy povinnost přizpůsobit své vnitrostátní právní předpisy minimálním procesním normám v něm stanoveným. Podněcuje je tím, že umožňuje účinnější a rychlejší výkon rozhodnutí v jiných členských státech pouze tehdy, jestliže jsou tyto minimální normy splněny.“

5 Článek 6 uvedeného nařízení, nadepsaný „Podmínky potvrzení evropského exekučního titulu“, stanoví v odstavci 1:

„Rozhodnutí o nesporném nároku vydané v členském státě je po časově neomezené žádosti podané původnímu soudu potvrzeno jako evropský exekuční titul, pokud

a) je rozhodnutí vykonatelné v členském státě původu a

b) rozhodnutí není v rozporu s pravidly soudní příslušnosti, která jsou stanovena v oddílech 3 a 6 kapitoly II nařízení (ES) č. 44/2001, a

c) soudní řízení v členském státě původu splnilo požadavky, které jsou stanoveny v kapitole III, pokud je nárok nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c), a

d) rozhodnutí bylo vydáno v členském státě, ve kterém má dlužník bydliště ve smyslu článku 59 nařízení (ES) č. 44/2001, v případech, kdy

— nárok je nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c),

— souvisí se smlouvou, kterou uzavřela osoba, spotřebitel, za účelem, který nelze považovat za její obchodní či profesní činnost a

— dlužníkem je spotřebitel.“

6 Článek 9 nařízení č. 805/2004, nadepsaný „Vydání potvrzení evropského exekučního titulu“, zní takto:

„1. Potvrzení evropského exekučního titulu se vydává pomocí vzorového formuláře uvedeného v příloze I.

2. Potvrzení evropského exekučního titulu se vydává v jazyce, v němž je vypracováno rozhodnutí.“

7 Článek 10 uvedeného nařízení, nadepsaný „Oprava nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu“, stanoví:

„1. Potvrzení evropského exekučního titulu je na žádost podanou původnímu soudu,

a) opraveno, pokud jsou z důvodu věcné chyby nesrovnalosti mezi rozhodnutím a potvrzením;

b) zrušeno, pokud bylo uděleno zřejmě nenáležitě s ohledem na požadavky stanovené v tomto nařízení.

2. Opravy či zrušení potvrzení evropského exekučního titulu se řídí právem členského státu původu.

3. Žádost o opravu nebo zrušení potvrzení evropského nařízení výkonu lze podat pomocí vzorového formuláře uvedeného v příloze VI.

4. Proti vydání potvrzení evropského exekučního titulu jinak nelze podat opravný prostředek.“

8 Článek 13 uvedeného nařízení, nadepsaný „Doručení s dokladem o přijetí dlužníkem“, stanoví:

„1. Dokument o zahájení řízení nebo dokument s obdobnými účinky může být doručen dlužníkovi některým z těchto způsobů:

a) osobní doručení, při němž dlužník podepíše potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;

b) osobní doručení, při němž příslušná osoba, která doručení uskutečnila, podepíše dokument, v němž uvede, že dlužník dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu, a datum doručení;

c) doručení poštou, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;

d) doručení elektronickými prostředky, jako je fax nebo elektronická pošta, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.

2. Předvolání k soudnímu jednání může být dlužníkovi doručeno v souladu s odstavcem 1 nebo ústně při předcházejícím soudním jednání o témže nároku, přičemž je uvedeno v protokolu předchozího soudního jednání.“

9 Podle článku 14 nařízení č. 805/2004, nadepsaného „Doručení bez dokladu o přijetí dlužníkem“:

„1. Dokument o zahájení řízení nebo dokument s obdobnými účinky a předvolání k soudnímu jednání mohou být dlužníkovi doručeny i některým z těchto způsobů:

a) osobní doručení na osobní adresu dlužníka osobám, které žijí ve stejné domácnosti jako dlužník nebo jsou tam zaměstnány;

b) v případě dlužníka, který je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobou, osobní doručení na obchodní adresu dlužníka osobám, které dlužník zaměstnává;

c) uložení dokumentu v poštovní schránce dlužníka;

d) uložení dokumentu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky dlužníka za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty;

e) doručení poštou bez dokladu podle odstavce 3, pokud má dlužník adresu v členském státě původu;

f) doručení elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že dlužník s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.

2. Pro účely tohoto nařízení není doručení podle odstavce 1 přípustné, pokud není adresa dlužníka známa s jistotou.

3. Doručení podle odst. 1 písm. a) až d) se potvrzuje pomocí:

a) dokumentu podepsaného příslušnou osobou, která doručení uskutečnila, s uvedením:

i) způsobu doručení a

ii) data doručení a

iii) pokud byl dokument doručen osobě jiné než dlužníkovi, jména příslušné osoby a jejího vztahu k dlužníkovi

nebo

b) potvrzení o přijetí osobou, jíž byl dokument doručen, pro účely odst. 1 písm. a) a b).“

10 Článek 19 téhož nařízení, nadepsaný „Minimální normy pro přezkum ve výjimečných případech“, zní takto:

„1. Aniž jsou dotčeny články 13 až 18, může být rozhodnutí potvrzeno jako evropský exekuční titul pouze v případě, že je dlužník podle práva členského státu původu oprávněn požádat o přezkum rozhodnutí, pokud

a) i) dokument o zahájení řízení nebo dokument s obdobnými účinky, případně předvolání k soudnímu jednání byly doručeny jedním ze způsobů stanovených v článku 14 a

ii) doručení nebylo bez jeho zavinění uskutečněno dostatečně včas, aby mohl připravit svou obhajobu,

nebo

b) dlužníkovi zabránila v podání námitky proti nároku vyšší moc nebo výjimečné okolnosti, které nezavinil,

pokud v obou případech jedná bezodkladně.

2. Tímto článkem není dotčena možnost členských států umožnit přezkum rozhodnutí za podmínek příznivějších, než jsou uvedeny v odstavci 1.“

11 Článek 21 nařízení č. 805/2004, nadepsaný „Zamítnutí výkonu“, stanoví:

„1. Výkon je na žádost dlužníka příslušným soudem v členském státě výkonu zamítnut, jestliže je rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul neslučitelné s dřívějším rozhodnutím v kterémkoli členském státě nebo ve třetí zemi, pokud:

a) se dřívější rozhodnutí týkalo téže věci mezi stejnými stranami a

b) bylo dřívější rozhodnutí vydáno v členském státě výkonu nebo splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě výkonu a

c) proti neslučitelnosti nebyla a nemohla být při soudním řízení v členském státě původu vznesena námitka.

2. V žádném případě nesmí být v členském státě výkonu rozhodnutí nebo jeho potvrzení jako evropského nařízení výkonu přezkoumáváno ve věci samé.“

12 Podle článku 30 uvedeného nařízení, nadepsaného „Informace o opravných prostředcích, jazycích a orgánech“:

„1. Členské státy oznámí Komisi

a) řízení o opravě a zrušení podle čl. 10 odst. 2 a o přezkumu podle čl. 19 odst. 1;

[…]“

Belgické právo

13 Článek 50 soudního řádu stanoví:

„Promlčecí lhůty nemohou být zkráceny ani prodlouženy, a to ani se souhlasem smluvních stran, s výhradou případů a podmínek stanovených právními předpisy.

Pokud však lhůta, kterou stanoví články 1048 a 1051 a čl. 1253c písm. c) a d) pro účely podání odvolání či návrhu na zrušení rozsudku, začíná a končí o soudních prázdninách, prodlouží se do patnáctého dne následujícího soudního roku.“

14 Článek 55 soudního řádu stanoví:

„Stanoví-li právní předpisy prodloužení lhůt stanovených smluvní straně, která nemá v Belgii bydliště ani tam obvykle nepobývá a ani v této zemi neuvedla žádné bydliště pro účely doručování, budou tyto lhůty prodlouženy o:

1) patnáct dnů, pokud má smluvní strana bydliště v sousedním státě nebo ve Spojeném království Velké Británie [a Severního Irska];

2) třicet dnů, pokud má bydliště v jiné zemi Evropy;

3) osmdesát dnů, pokud má bydliště jinde ve světě.“

15 Článek 860 soudního řádu stanoví:

„Procesní úkon může být prohlášen za neplatný pouze v případě, že jeho neplatnost výslovně stanoví právní předpisy bez ohledu na to, jaká náležitost byla opomenuta či nedostatečně dodržena.

Lhůty stanovené pro podání opravného prostředku jsou propadné.

Ostatní lhůty jsou propadné, pouze pokud to stanoví právní předpisy.“

16 Podle článku 1047 soudního řádu:

„Všechny rozsudky pro zmeškání lze napadnout opravným prostředkem, nestanoví-li právní předpis jinak.

[…]“

17 Článek 1048 soudního řádu stanoví:

„Aniž jsou dotčeny lhůty stanovené nadnárodními a mezinárodními kogentními ustanoveními, lhůta pro podání návrhu na zrušení rozsudku je jeden měsíc ode dne, kdy byl rozsudek doručen neb oznámeno v souladu s čl. 792 druhým a třetím pododstavcem.

Pokud nemá strana, která se nedostavila na jednání, v Belgii bydliště ani tam obvykle nepobývá a neuvedla v této zemi žádnou adresu pro účely doručování, prodlouží se lhůta pro podání návrhu na zrušení rozsudku v souladu s článkem 55.“

18 Článek 1051 soudního řádu stanoví:

„Aniž jsou dotčeny lhůty stanovené nadnárodními a mezinárodními kogentními ustanoveními, je lhůta pro podání odvolání jeden měsíc ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno nebo oznámeno v souladu s čl. 792 druhým a třetím pododstavcem.

Tato lhůta začíná plynout ode dne oznámení rozhodnutí i vůči straně, která podala návrh na doručení tohoto rozhodnutí.

Pokud některá ze stran, jíž bylo doručeno rozhodnutí, nebo jež podala návrh na toto doručení, nemá v Belgii bydliště ani tam obvykle nepobývá a neuvedla v této zemi žádnou adresu pro účely doručování, prodlouží se lhůta pro podání odvolání v souladu s článkem 55.

[…]“

Skutkové okolnosti sporu v původním řízení a předběžné otázky

19 Společnost Imtech Marine poskytla různá plnění společnosti Radio Hellenic, která jí z toho důvodu dlužila částku 23 506,99 eura. Podle obecných obchodních podmínek společnosti Imtech Marine se v případě nezaplacení uplatní smluvní pokuta ve výši 10 % dlužné částky a úrok z prodlení s roční úrokovou sazbou ve výši 12 %.

20 Navzdory řadě upomínek společnost Radio Hellenic svoji platební povinnost nesplnila.

21 Podáním doručeným dne 25. března 2013 společnost Imtech Marine navrhla rechtbank van koophandel te Antwerpen (obchodní soud v Antverpách), aby uložil společnosti Radio Hellenic povinnost zaplatit dlužné částky a aby rozsudek, který vydá, potvrdil na základě nařízení č. 805/2004 jako evropský exekuční titul. Rozsudkem ze dne 5. června 2013 uvedený soud prohlásil návrh za přípustný a za částečně odůvodněný. Společnosti Radio Hellenic bylo rozsudkem pro zmeškání uloženo, aby zaplatila částku 23 506,99 eura navýšenou o smluvní pokutu ve výši 10 % a úroky z prodlení. Uvedený soud měl nicméně za to, že nemůže rozsudek potvrdit jako evropský exekuční titul, neboť k tomu neexistovala příslušná vnitrostátní právní úprava.

22 Dne 3. září 2013 podala společnost Imtech Marine opravný prostředek proti uvedenému rozsudku k předkládajícímu soudu. V návrhu požadovala, aby byl rozsudek, který bude vydán, potvrzen jako evropský exekuční titul ve smyslu nařízení č. 805/2004.

23 Předkládající soud uvádí, že otázka, zda je belgické právo v souladu s požadavky článku 19 nařízení č. 805/2004, skutečně není jasná, stejně jako pravomoci soudce a soudního tajemníka ohledně potvrzení rozsudku jako evropského exekučního titulu. Nečinnost vnitrostátního zákonodárce vede k právní nejistotě procesního subjektu. Navzdory přímé účinnosti uvedeného nařízení se belgické soudy k takovému potvrzování staví rezervovaně.

24 Konkrétně předkládající soud ohledně přezkumu podle čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 uvádí, že lhůta pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí vydanému pro zmeškání může podle belgického práva uplynout dříve, než mohl dlužník opravný prostředek podat.

25 Za těchto okolností se hof van beroep te Antwerpen (odvolací soud v Antverpách) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jedná se o porušení článku 288 SFEU, jestliže se přímo nepoužije nařízení č. 805/2004, neboť

a) belgický zákonodárce neprovedl uvedené nařízení do belgického práva a

b) belgický zákonodárce neupravil, přestože belgická právní úprava stanoví možnost podat návrh na zrušení rozsudku a odvolání, přezkumné řízení?

2) Má-li být na první otázku odpovězeno záporně vzhledem k tomu, že je nařízení přímo použitelné, co se rozumí ‚přezkumem rozhodnutí' ve smyslu čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004? Musí být přezkumné řízení stanoveno pouze pro případ, že k doručení nebo sdělení předvolání nebo dokumentu o zahájení řízení došlo podle článku 14 uvedeného nařízení, tedy bez dokladu o přijetí? Neposkytují belgické právní předpisy tím, že upravují návrh na zrušení rozsudku v článku 1047 a násl. soudního řádu a odvolání v článku 1050 a násl. soudního řádu dostatečné záruky ke splnění kritéria pro ‚přezkumné řízení' podle čl. 19 odst. 1 uvedeného nařízení?

3) Poskytuje článek 50 belgického soudního řádu, podle něhož lze promlčecí lhůty stanovené v čl. 860 odst. 2 a článcích 55 a 1048 soudního řádu prodloužit v případech vyšší moci nebo výjimečných okolností, které nastaly nezávisle na vůli dotčené osoby, dostatečnou ochranu ve smyslu čl. 19 odst. 1 písm. b) nařízení č. 805/2004?

4) Je potvrzení evropského exekučního titulu pro nesporné pohledávky soudním rozhodnutím, o které je nutno žádat v dokumentu o zahájení řízení? Musí soudce v případě kladné odpovědi potvrdit rozhodnutí jako evropský exekuční titul a soudní tajemník potvrzení osvědčit?

V případě záporné odpovědi přísluší potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu soudnímu tajemníkovi?

5) Pokud potvrzení evropského exekučního titulu není soudním rozhodnutím, může žadatel, který nežádal o evropský exekuční titul v dokumentu o zahájení řízení, dodatečně – tedy poté, co rozhodnutí nabylo právní moci – požádat soudního tajemníka o potvrzení evropského exekučního titulu?"

26 Dne 7. srpna 2014 byla předkládajícímu soudu zaslána žádost o informace, na kterou předkládající soud odpověděl dne 16. října 2014.

K předběžným otázkám

K první otázce

27 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 19 nařízení č. 805/2004, ve spojení s článkem 288 SFEU, musí být vykládán v tom smyslu, že členským státům ukládá, aby do vnitrostátního práva zavedly přezkumné řízení ve smyslu článku 19.

28 Článek 19 uvedeného nařízení stanoví, že rozhodnutí může být potvrzeno jako evropský exekuční titul pouze v případě, že je dlužník podle práva členského státu původu oprávněn požádat o přezkum dotčeného rozhodnutí. Podle bodu 19 odůvodnění nařízení č. 805/2004 přitom uvedené nařízení nestanoví členským státům povinnost přizpůsobit své vnitrostátní právní předpisy minimálním procesním normám v něm stanoveným, a tedy ani povinnost zavést zvláštní přezkumné řízení ve smyslu uvedeného článku 19.

29 Jediným důsledkem neexistence přezkumného řízení tedy je, jak stanoví sám článek 19 nařízení č. 805/2004, nemožnost potvrdit za uvedených podmínek rozhodnutí jako evropský exekuční titul.

30 Za těchto okolností a nezávisle na povinnosti oznámit Komisi na základě čl. 30 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení případné přezkumné řízení, které existuje ve vnitrostátním právu, členský stát, který se v souladu s tímtéž nařízením rozhodne nepřizpůsobit svojí právní úpravu, neporušuje článek 288 SFEU.

31 Na první otázku je tedy třeba odpovědět, že článek 19 nařízení č. 805/2004, ve spojení s článkem 288 SFEU, musí být vykládán v tom smyslu, že členským státům neukládá povinnost zavést ve vnitrostátním právním řádu přezkumné řízení ve smyslu článku 19.

Ke druhé a třetí otázce

32 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, jakým podmínkám podřizuje čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 potvrzení rozhodnutí vydaného pro zmeškání jako evropského exekučního titulu.

33 Článek 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 stanoví, že – v případech uvedených v jeho odst. 1 písm. a) a b) – může být rozhodnutí potvrzeno jako evropský exekuční titul pouze v případě, že je dlužník podle práva členského státu původu oprávněn požádat o přezkum rozhodnutí.

34 Ustanovení čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení č. 805/2004 míří na situaci, kdy dokument o zahájení řízení nebo dokument s obdobnými účinky, případně předvolání k soudnímu jednání byly dlužníkovi doručeny jedním ze způsobů stanovených v článku 14 uvedeného nařízení, avšak doručení nebylo bez jeho zavinění uskutečněno dostatečně včas na to, aby mohl připravit svou obhajobu.

35 Ustanovení čl. 19 odst. 1 písm. b) nařízení č. 805/2004 se vztahuje na případ, kdy dlužníkovi zabránila v podání námitky proti nároku vyšší moc nebo výjimečné okolnosti, které nezavinil. Toto ustanovení se rovněž může týkat situace, kdy překážka přetrvává i ve stadiu, kdy začala plynout lhůta pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí.

36 Členské státy mohly zavést do vnitrostátního práva zvláštní přezkumné řízení rozhodnutí pro případy uvedené v čl. 19 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 805/2004, nicméně není vyloučeno ani to, že řízení, která již ve členském státě existovala před vstupem uvedeného v platnost, dlužníkovi takový přezkum umožňují. Aniž je dotčena povinnost členských států oznámit Komisi v souladu s čl. 30 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení dotčená řízení, závazná povaha všech ustanovení dotčeného nařízení – plynoucí z článku 288 SFEU – zahrnuje povinnost soudu, kterému byl podán návrh na potvrzení,

zkoumat splnění podmínky stanovené v tomto ohledu v čl. 19 odst. 1 téhož nařízení, tedy zda vnitrostátní právo v uvedených případech skutečně a bez výjimky umožňuje požadovat přezkum dotčeného rozhodnutí.

37 Jak uvedl generální advokát v bodě 24 stanoviska, může se jednat o opravné prostředky, které v dostatečné míře respektují práva dlužníka na obhajobu a na spravedlivý proces, uvedená v bodech 10 a 11 odůvodnění nařízení č. 805/2004, jelikož unijní právo neupravuje přezkumné řízení a nařízení č. 805/2004 výslovně odkazuje na právní úpravu členského státu původu.

38 K tomu, aby byla respektována dlužníkova práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces zaručená čl. 47 odst. 2 Listiny, je přitom třeba požadovat, aby – mají-li představovat řízení o přezkumu ve smyslu čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 ve spojení s bodem 14 jeho odůvodnění – tyto opravné prostředky v první řadě umožňovaly úplný přezkum rozhodnutí z právního i faktického hlediska.

39 Zadruhé musí uvedené opravné prostředky umožňovat dlužníkovi, který se dovolává některého z případů uvedených v čl. 19 odst. 1 písm. a) a b) uvedeného nařízení, aby požadoval takový přezkum po uplynutí řádných lhůt stanovených ve vnitrostátním právu pro podání návrhu na zrušení rozhodnutí či odvolání proti němu. Je tomu tak zejména v případě, kdy vnitrostátní právo stanoví možnost prodloužit uvedené lhůty tak, že začnou plynout znovu, a to nejdříve ode dne, kdy měl dlužník skutečně možnost seznámit se s obsahem rozhodnutí nebo podat opravný prostředek.

40 Konkrétně, aby splnilo podmínky čl. 19 odst. 1 písm. b) nařízení č. 805/2004, musí vnitrostátní právo umožnit takové prodloužení lhůt pro podání opravného prostředku v případě jak vyšší moci, tak výjimečných okolností nezávislých na vůli dlužníka, které dlužník nezavinil, jelikož uvedené ustanovení činí mezi těmito dvěma pojmy rozdíl.

41 Informace poskytnuté předkládajícím soudem naznačují, že belgický právní řád stanoví v zásadě dva opravné prostředky pro napadení rozhodnutí v takové věci, jako je věc v původním řízení, a sice návrh na zrušení rozsudku podle článku 1047 a následujících soudního řádu, zvlášť určený k napadení rozsudků vydaných pro zmeškání, a odvolání podle článku 1050 a následujících soudního řádu. Je na předkládajícím soudu, který má jako jediný pravomoc vykládat uvedená ustanovení vnitrostátního práva, aby vyvodil důsledky z výkladu čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 provedeného v bodech 38 až 40 tohoto rozsudku a určil, zda vnitrostátní právní úprava splňuje minimální procesní podmínky stanovené v uvedeném ustanovení. V takovém případě a za předpokladu, že jsou splněny všechny ostatní podmínky stanovené k tomu účelu, je úkolem uvedeného soudu vydat potvrzení.

42 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou a třetí předběžnou otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že k tomu, aby rozhodnutí vydané pro zmeškání potvrdil jako evropský exekuční titul, se soud, kterému byl takový návrh předložen, musí ujistit, že mu vnitrostátní právo skutečně a bez výjimky umožňuje úplný přezkum takového rozhodnutí z právního i faktického hlediska v obou případech uvedených v daném ustanovení a že mu umožňuje prodloužit lhůty pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí o nesporném nároku nejen v případě vyšší moci, ale rovněž v případě jiných výjimečných okolností nezávislých na vůli dlužníka, které posledně uvedenému zabránily v popření nároku.

Ke čtvrté a páté otázce

43 Podstatou čtvrté a páté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda článek 6 nařízení č. 805/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu je úkon soudní povahy, a tedy vyhrazen soudci, a musí o něj být požádáno v návrhu na zahájení řízení.

44 Článek 6 odst. 1 nařízení č. 805/2004 stanoví, že žádost o potvrzení rozhodnutí o nesporném nároku jako evropského exekučního titulu musí být podána původnímu soudu členského státu, aniž uvádí, kdo má v rámci uvedeného soudu pravomoc potvrzení vydat.

45 S ohledem na strukturu nařízení č. 805/2004 lze rozlišovat mezi vlastním potvrzením rozhodnutí jako evropského exekučního titulu a formálním úkonem vydání potvrzení podle článku 9 uvedeného nařízení. Jak uvedl generální advokát v bodě 52 stanoviska, tento formální úkon vydání potvrzení poté, co bylo přijato rozhodnutí o potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu, nemusí nutně představovat úkon uskutečněný soudcem, takže jím lze pověřit soudního tajemníka.

46 Naproti tomu vlastní potvrzení vyžaduje soudní přezkum podmínek stanovených nařízením č. 805/2004.

47 Právnická kvalifikace soudce je totiž nezbytná pro správné posouzení – v kontextu nejistoty ohledně dodržení minimálních norem k zaručení dodržování práva dlužníka na obhajobu a na spravedlivý proces – vnitrostátních opravných prostředků v souladu s body 38 až 40 tohoto rozsudku. Kromě toho pouze soud ve smyslu článku 267 SFEU může zajistit, aby prostřednictvím žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané k Soudnímu dvoru byly minimální normy stanovené nařízením č. 805/2004 v Unii jednotně vykládány a uplatňovány.

48 V souvislosti s otázkou, zda o potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu musí být požádáno v návrhu na zahájení řízení, článek 6 nařízení č. 805/2004 stanoví, že rozhodnutí o nesporném nároku vydané ve členském státě je na žádost kdykoli podanou původnímu soudu potvrzeno jako evropský exekuční titul.

49 Navíc by bylo nelogické požadovat, jak uvedl generální advokát v bodě 56 stanoviska, aby byla žádost o potvrzení v každém případě podána současně s dokumentem o zahájení řízení, neboť v tomto stadiu ještě nemůže být známo, zda bude vůbec nárok popírán, a zda tedy bude rozhodnutí vydané po ukončení tohoto řízení splňovat požadavky nezbytné k tomu, aby mohlo být potvrzeno jako evropský exekuční titul.

50 S ohledem na výše uvedené je třeba na čtvrtou a pátou otázku odpovědět, že článek 6 nařízení č. 805/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu, které může být vydáno v kterémkoli okamžiku, musí být vyhrazeno soudci.

K nákladům řízení

51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky, ve spojení s článkem 288 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že členským státům neukládá povinnost zavést ve vnitrostátním právním řádu přezkumné řízení ve smyslu uvedeného článku 19.**

2) **Článek 19 odst. 1 nařízení č. 805/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že k tomu, aby rozhodnutí vydané pro zmeškání potvrdil jako evropský exekuční titul, se soud, kterému byl takový návrh předložen, musí ujistit, že mu vnitrostátní právo skutečně a bez výjimky**

umožňuje úplný přezkum takového rozhodnutí z právního i faktického hlediska v obou případech uvedených v daném ustanovení a že mu umožňuje prodloužit lhůty pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí o nesporném nároku nejen v případě vyšší moci, ale rovněž v případě jiných výjimečných okolností nezávislých na vůli dlužníka, které posledně uvedenému zabránily v popření nároku.

3) **Článek 6 nařízení č. 805/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu, které může být vydáno v kterémkoli okamžiku, musí být vyhrazeno soudci.**

Podpisy.